

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 1442)
landbrugsministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg og deres
stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	28. august 2000

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Fødevareministeriets grundnotat vedrørende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 96/22/EF vedrørende forbud mod anvendelse af visse stoffer med hormonal og thyreostatisk virkning og af beta-agonister i husdyrbrug, KOM (2000) 320 endelig udgave.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

1. afdeling, 2. kontor,

Fødevaredirektoratet, VT3

Den 28. august 2000

SKL/MOE

LFM 0424

Grundnotat til Folketingets Europaudvalg

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 96/22/EF vedrørende forbud mod anvendelse af visse stoffer med hormonal og thyreostatisk virkning og af beta-agonister i husdyrbrug.

KOM (2000) 320 ENDELIG UDGAVE

Resumé

Forslaget indebærer, at det gældende permanente forbud mod fem af de seks hormonstoffer, der anvendes som vækstfremmere til husdyr i USA og Canada, gøres midlertidigt. Det permanente forbud mod omsætning af husdyr behandlet med det sjette hormon - østradiol 17-beta - opretholdes, ligesom anvendelsen af østradiol 17-beta til zootekniske og terapeutiske formål forbydes. Baggrunden for skærpelsen af forbuddet mod østradiol 17-beta er Den Videnskabelige Komité for Veterinærforanstaltningers rapporter af 10. april 1999 og 3. maj 2000, hvoraf det fremgår, at stoffet må antages at være kræftfremkaldende. Der findes ifølge rapporterne ikke lignende entydige beviser mod de øvrige fem hormonstoffer. Lignende effekter kan imidlertid ikke udelukkes.

Forslaget indebærer, at ændringer i bilagene med lister over de forbudte stoffer fremover skal ske i henhold til forskriftskomiteprocedure.

Kommissionen anfører, at vedtagelse af forslaget vil bringe Fællesskabet et skridt videre i retning af indfrielse af sine internationale forpligtelser således som fastlagt af WTO i striden mellem Fællesskabet og USA og Canada om forbuddet mod indførsel af hormonbehandlet oksekød fra USA og Canada.

Forslagets bestemmelser om østradiol skønnes at øge beskyttelsesniveauet, idet anvendelsen af østradiol 17-beta til zootekniske og terapeutiske formål forbydes.

Baggrund

KOMMISSIONEN HAR VED KOM (2000) 320 ENDELIG UDGAVE AF 24. MAJ 2000 FREMSENDT FORSLAG OM ÆNDRING AF RÅDETS DIREKTIV 96/22/EF VEDRØRENDE FORBUD MOD ANVENDELSE AF VISSE STOFFER MED HORMONAL OG THYREOSTATISK VIRKNING OG AF BETA-AGONISTER I HUSDYRBRUG. FORSLAGET ER OVERSENDT TIL RÅDET DEN 3. JULI 2000.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 152, stk. 4, litra b) og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251, da forslaget vedrører veterinærforhold og berører folkesundheden.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at vedtagelse af forslaget vil bringe Fællesskabet et skridt videre i retning af indfrielse af sine internationale forpligtelser således som fastlagt af WTO i striden mellem Fællesskabet og USA og Canada om forbuddet mod indførsel af hormonbehandlet oksekød fra USA og Canada.

Formål og indhold

I DIREKTIV 96/22/EF ER DER NEDLAGT FORBUD MOD ANVENDELSE AF EN RÆKKE STOFFER MED HORMONAL OG THYREOSTATISK VIRKNING OG AF BETA-ANTAGONISTER I HUSDYRBRUG. INDGIFT AF DISSE STOFFER I HUSDYR OG AQUAKULTURDYR TIL VÆKSTFREMMENDE FORMÅL ER FORBUDT, LIGESOM DET ER FORBUDT FRA TREDJELANDE AT INDFØRE HUSDYR, DER HAR FÅET INDGIVET DISSE STOFFER ELLER KØD ELLER PRODUKTER AF SÅDANNE DYR. DOG TILLADES ANVENDELSE TIL ZOOTEKNISKE (AVLSMÆSSIGE) OG TERAPEUTISKE FORMÅL UNDER VISSE GANSKE SÆRLIGE BETINGELSER.

WTO har på amerikansk foranledning vurderet bestemmelserne i direktiv 96/22/EF, hvorefter blandt andet omsætning af oksekød behandlet med seks vækstfremmende hormonstoffer, som tillades i USA og Canada, forbydes i EU. De seks stoffer er østradiol 17-beta, testosteron, progesteron, trenbolonacetat, zeranol og melengestrolacetat. WTO's appelorgan konkluderede i sin afgørelse af 16. januar 1998 blandt andet, at EU har sandsynliggjort, at visse af hormon stofferne har skadelige virkninger, men at EU ikke har udført en tilstrækkeligt specifik vurdering af risici ved indtag af disse hormoner gennem hormonbehandlet kød.

På denne baggrund tog Kommissionen en række initiativer. Den Videnskabelige Komité for Veterinærforanstaltninger med henblik på Folkesundheden blev anmodet om en risikovurdering baseret på de nyeste tilgængelige data. Endvidere blev der iværksat 17 videnskabelige undersøgelser til belysning af en række af de uafklarede spørgsmål.

Den 30. april 1999 afgav den Videnskabelige Komité for Veterinærforanstaltninger med henblik på Folkesundheden på anmodning af Kommissionen en udtalelse om vurderingen af de potentielt negative virkninger for menneskers helbred af hormonrester i oksekød og oksekødprodukter.

Komitéens hovedkonklusion var, at overdreven indtagelse af de seks hormoner og deres metabolitter potentielt kunne have en række negative indvirkninger på menneskers sundhed, ligesom Komitéen fandt, at visse befolkningsgrupper, specielt

præpubertale børn, udgjorde særlige risikogrupper. Komitéen fandt ikke, at det var muligt på baggrund af den nuværende viden at fastsætte tærskelværdier for nogen af hormonerne, når de blev indgivet til vækstoffremmende formål.

Særligt hormonet østradiol 17-beta anså Komitéen for at have potentiel sundhedsskadelig virkning, med mulighed for både kræftfremmende og kræftfremkaldende virkning.

Den 3. maj 2000 udtalte Komitéen, at den efter gennemgang af en række senere fremlagte videnskabelige rapporter ikke fandt anledning til at ændre på konklusionerne i rapporten af 30. april 1999. For så vidt angår de 17 videnskabelige undersøgelser oplyser Kommissionen, at Komitéens udtalelse af 3. maj 2000 er udarbejdet med fuldt kendskab til de 17 projekter og med direkte videnskabelig feedback fra de involverede forskere. Endvidere oplyses det, at Kommissionen vil holde Komitéen informeret om de af de sytten undersøgelser, som endnu ikke er færdige.

På baggrund heraf har Kommissionen foreslået en revision af bestemmelserne i direktiv 96/22/EF.

Forslaget opretholder det hidtil gældende forbud mod markedsføring af thyreostatika og stilbener (samt stilbenderivater, salte og estere heraf) samt af beta-agonister til indgift i dyr af alle arter, som fastsat i artikel 2, litra a) i direktiv 96/22/EF. For trenbolonallyl og beta-agonister tillades fortsat en begrænset terapeutisk anvendelse til hovdyr, selskabsdyr og kælvende køer på hidtil gældende betingelser.

Forslaget indebærer, at det hidtidige permanente forbud mod anvendelse til indgift i husdyr og akvakulturdyr af de ovennævnte seks stoffer med østrogen (bortset fra østradiol 17-beta), androgen eller gestagen virkning, erstattes af et midlertidigt forbud. Det midlertidige forbud mod disse fem hormoner skal gælde, mens Fællesskabet indhenter mere fuldstændige videnskabelige oplysninger fra enhver kilde, som kan kaste lys over og udfylde lakunerne i den aktuelle viden om disse stoffer, jf. artikel 5, stk. 7, i SPS-aftalen, hvorefter medlemslande i situationer, hvor den eksisterende viden ikke tillader endelige konklusioner, af hensyn til folkesundheden kan indføre et midlertidigt forbud.

Det vil dog fortsat være tilladt at anvende disse stoffer i zooteknisk øjemed (f.eks. brunstsynchronisering, kønsskifte hos fisk), eller terapeutisk øjemed, på de betingelser, der indtil nu har været gældende i henhold til direktiv 96/22/EF.

For østradiol 17-beta opretholdes det hidtil gældende permanente forbud mod indgift i husdyr, men samtidig forbydes anvendelse af østradiol 17-beta og esterlignende derivater heraf også til zooteknisk behandling og terapeutisk anvendelse. Dog kan andre dyr end husdyr behandles terapeutisk under dyrlægetilsyn. Ved husdyr forstås i direktiv 96/22/EF tamkvæg, tamsvin, tamfår, tamgeder, tamme hovdyr, tamfjerkræ, tamkaniner samt vildtlevende dyr af disse arter og vilde drøvtyggere, der opdrættes på en bedrift. Kommissionen vil før direktivets ikrafttræden undersøge alternative muligheder til østradiol 17-beta til behandling af specifikke, begrænsede sygdomme hos individuelle dyr.

Det fremgår af forslagens bilag, hvilke stoffer der forbydes, og hvilke der er omfattet af et midlertidigt forbud.

Det fremgår endvidere, at der for så vidt angår de stoffer, der er omfattet af et midlertidigt forbud, løbende af Fællesskabet vil blive søgt yderligere oplysninger, og at foranstaltningerne løbende vil blive taget op til ny overvejelse.

Forslagets bestemmelser foreslås sat i kraft af medlemsstaterne senest den 1. juli 2001. Det foreslås tillige, at terapeutisk og zooteknisk behandling med østradiol 17-beta tillades efter hidtil gældende regler indtil 1. juli 2001.

Forslaget indebærer, at ændringer i bilagene med lister over de omhandlede stoffer fremover skal ske i henhold til forskriftkomitéprocedure. Forskriftkomitéproceduren er fastsat i overensstemmelse med Rådets afgørelse nr. 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelse, der tillægges Kommissionen.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Gældende dansk ret

Direktiv 96/22/EF er implementeret i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 184 af 23. marts 1998 om forbud mod anvendelse af visse hormoner m.v. til dyr og om kontrol i besætninger.

Konsekvenser

FORSLAGET VIL IKKE KRÆVE LOVÆNDRINGER, MEN VIL KUNNE GENNEMFØRES VED EN BEKENDTGØRELSESÆNDRING.

Forslaget skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget kan have konsekvenser for borgere og erhverv i forbindelse med manglende mulighed for indførsel af dyr, og produkter af dyr, fra tredjelande, hvor østradiol 17-beta lovligt kan anvendes i zooteknisk og terapeutisk øjemed.

Endvidere vil der være mindre erhvervsmæssige konsekvenser ved at forbyde østradiol 17-beta til behandling i zooteknisk og terapeutisk øjemed. Anvendelsen til svin, kvæg og heste er imidlertid ringe i produktionsleddet herhjemme, hvorfor et forbud vurderes ikke at have konsekvenser af større betydning.

En vedtagelse af forslaget, hvorefter anvendelsen af østradiol 17-beta forbydes til zootekniske og terapeutiske formål, vil øge beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

Forslaget har været sendt i høring hos en bred række af organisationer.

Der er modtaget høringssvar fra Forbrugerrådet, Biodynamisk forbrugersammenslutning, Landbrugsraadet, Veterinærmedicinsk Industriforening, FDB, Fødevareindustrien (DI), Den Danske Dyrlegeforening, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Kødbranchens Fællesråd, Danske Slagterier, Landsudvalget for Svin, Brancheforeningen af Farmaceutiske Industrivirksomheder i Danmark og Specialarbejderforbundet i Danmark.

Landbrugsraadet og Danske Slagterier anfører, at man ikke har indvendinger mod det konkrete forslag, men at man finder beslutningsgrundlaget mangelfuldt.

Af de øvrige høringssvar fremgår, at flere af organisationerne har udtrykt tilfredshed med forslaget, og at ingen af dem har indvendinger mod forslaget.

Endvidere er forslaget sendt i høring i Det Rådgivende Fødevareudvalg og i §2-udvalget (landbrug).

Det fremgår af denne høring, at Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet, Forbrugerrådet, Landbrugsraadet samt SID støtter forslaget. FDB har ikke haft mulighed for at tage stilling til forslaget. Danske Slagterier har ikke specifikke kommentarer til forslaget, men finder, at beslutningsgrundlaget er utilstrækkeligt, og støtter derfor, at Fællesskabet indhenter mere fuldstændige videnskabelige oplysninger om de aktuelle stoffer. Danske Slagterier og Landbrugsraadet henviser i øvrigt til, at Fællesskabets internationale forpligtelser i forhold til WTO bør overholdes. Landbrugsraadet anfører endelig, at en længerevarende regulering af området på basis af SPS-aftalens artikel 5, stk. 7, næppe vil være i overensstemmelse med disse forpligtelser.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.